

Komisja proponuje zmianę międzynarodowego statusu wilków ze „ściśle chronionych” na „chronione” w oparciu o nowe dane dotyczące zwiększonej populacji i skutków

Komisja przedstawia dziś wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie **dostosowania statusu ochrony wilka na mocy Międzynarodowej konwencji berneńskiej o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk**, której stronami są UE i jej państwa członkowskie. Status ochrony wilka na mocy konwencji został ustalony na podstawie danych naukowych dostępnych w czasie negocjacji w sprawie konwencji w 1979 r. Na podstawie opublikowanej również dziś **dogłębnej analizy stanu wilka w UE** Komisja proponuje objęcie wilka „**chronionym**” w **przeciwieństwie do „ściśle chronionego”**. **Komisja zapowiedziała we wrześniu 2023 r.**, że na podstawie zgromadzonych danych podejmie ona decyzję w sprawie wniosku w sprawie zmiany, w stosownych przypadkach, statusu ochrony wilka i aktualizacji ram prawnych w celu wprowadzenia, w razie potrzeby, większej elastyczności.

Zmiana statusu ochrony wilka na mocy konwencji berneńskiej, z zastrzeżeniem zgody państw członkowskich UE i innych stron konwencji berneńskiej, jest warunkiem wstępnym każdej podobnej zmiany jego statusu na szczeblu UE. Wniosek w dużej mierze odpowiada stanowisku wyrażonemu przez Parlament Europejski w rezolucji z 24 listopada 2022 r.

Komisja nadal wzywa **władze krajowe i lokalne do podjęcia niezbędnych działań** w obecnych ramach, przy wsparciu UE, przy jednoczesnym zapewnieniu im jasnej perspektywy dalszej elastyczności zarządzania, jeżeli istniejące możliwości okażą się niewystarczające.

Przewodnicząca Ursula **von der Leyen** powiedziała: „Przywrócenie wilków to dobra wiadomość dla różnorodności biologicznej w Europie. Jednak koncentracja wilków w niektórych regionach europejskich stała się realnym zagrożeniem, zwłaszcza dla zwierząt gospodarskich. Aby aktywniej zarządzać krytycznymi stężeniami wilków, władze lokalne zwróciły się o większą elastyczność. Szczebel europejski powinien to ułatwić, a rozpoczęty dziś przez Komisję proces jest ważnym krokiem. Jestem głęboko przekonany, że możemy i będziemy znaleźć ukierunkowane rozwiązania, aby chronić zarówno różnorodność biologiczną, jak i nasze źródła utrzymania na obszarach wiejskich.

Komisarz do spraw środowiska, oceanów i rybołówstwa Virginijus **Sinkevičius** powiedział: „W propozycji zmiany statusu ochrony wilków w ramach konwencji berneńskiej uznano potrzebę sprostania wyzwaniom związanym ze wzrostem populacji wilków, przy jednoczesnym utrzymaniu celu ochrony różnorodności biologicznej oraz celu osiągnięcia i utrzymania właściwego stanu ochrony gatunku. Komisja będzie nadal wspierać władze krajowe i lokalne za pomocą środków finansowych i wytycznych mających na celu promowanie współistnienia z wilkiem i dużymi drapieżnikami w ogóle. Inwestycje w środki zapobiegawcze są nadal niezbędne do ograniczenia drapieżników zwierząt gospodarskich.

Komisarz ds. rolnictwa, Janusz **Wojciechowski**, stwierdził: „Począwszy od rozmów z rolnikami i społecznościami wiejskimi, rozumiem, w jaki sposób powrót wilków stanowił poważne wyzwania w wielu obszarach, zwłaszcza w odniesieniu do pasterstwa, w i tak już trudnym kontekście społeczno-gospodarczym. Dzisiejszy wniosek odzwierciedla te wyzwania w oparciu o dogłębną analizę

wszystkich dostępnych danych naukowych i technicznych. Korzystając z tej okazji, zachęcam państwa członkowskie do pełnego wykorzystania funduszy UE do wspierania inwestycji w środki zapobiegawcze, które mają zasadnicze znaczenie dla zmniejszenia zagrożeń dla zwierząt gospodarskich.

Wspieranie władz krajowych i lokalnych

Powrót wilków do regionów UE, w których były one od dawna nieobecne, a ich rosnąca liczba ludności na nowych terytoriach doprowadziła do **wyzwań i konfliktów**, takich jak ataki na zwierzęta gospodarskie oraz konflikty z rolnikami i myśliwymi, zwłaszcza tam, gdzie środki zapobiegania szkodom nie są szeroko wdrażane. Jak wyszczególniono we wspólnym piśmie skierowanym przez komisarzy V. Sinkevičiusa i komisarza Wojciechowskiego do ministrów UE, **Komisja wspiera władze krajowe i lokalne** w zapobieganiu ryzyku drapieżników lub w znacznym ograniczaniu tego ryzyka. Różne środki okazały się skuteczne, gdy zostały odpowiednio wdrożone i dostosowane do kontekstu lokalnego.

Z opublikowanej dziś dogłębnej analizy wynika, że **populacja wilków znacznie wzrosła** w ciągu ostatnich dwudziestu lat i **zajmują coraz większe obszary**. W 23 państwach członkowskich UE istnieje ponad 20,000 wilków, a ich liczebność rośnie, a także opakowania hodowlane. Jest to sukces w zakresie ochrony, możliwy dzięki przepisom ochronnym, korzystniejszym postawom społecznym i poprawie siedlisk. Ekspansja ta doprowadziła jednak do coraz większych konfliktów z działalnością człowieka, w szczególności w odniesieniu do szkód spowodowanych przez zwierzęta gospodarskie, co wywiera silną presję na konkretne obszary i regiony.

Ta zmieniająca się rzeczywistość w terenie uzasadnia obecnie dostosowanie statusu ochrony prawnej, aby **umożliwić większą elastyczność zarządzania wszystkim stronom konwencji berneńskiej**, przy jednoczesnym **utrzymaniu ogólnego celu prawnego, jakim jest osiągnięcie i utrzymanie właściwego stanu ochrony gatunku**. Dostępne są unijne środki finansowe na wspieranie odpowiednich **inwestycji w odpowiednie środki zapobiegania szkodom**, które nadal będą miały zasadnicze znaczenie dla ograniczenia drapieżników zwierząt gospodarskich.

Kolejne kroki

Decyzja w sprawie tego wniosku należy teraz do państw członkowskich. Po przyjęciu wniosków zostanie przedłożony przez UE Stałemu Komitetowi konwencji berneńskiej.

W zależności od wyniku tych decyzji Rady i Stałego Komitetu konwencji berneńskiej Komisja mogłaby wówczas zaproponować dostosowanie statusu ochrony wilka w UE.

Jednocześnie Komisja nadal wzywa władze lokalne i krajowe do podjęcia działań, w razie potrzeby, zgodnie z możliwościami odstępstwa przewidzianymi w obowiązujących przepisach, oraz do wykorzystania dostępnych możliwości finansowania unijnego do inwestowania w środki zapobiegawcze i kompensacyjne. W 2021 r. Komisja opublikowała szczegółowe wytyczne zawierające przykłady dobrych praktyk. Komisja będzie kontynuować ścisłą współpracę z państwami członkowskimi **w celu monitorowania postępów w osiąganiu właściwego stanu ochrony wilka i jego współistnienia z działalnością społeczno-gospodarczą**. Będzie również nadal **wspierać inwestycje** na rzecz współistnienia z dużymi drapieżnikami oraz prace powiązanych inicjatyw europejskich i regionalnych zainteresowanych stron.

Kontekst ogólny

Konwencja berneńska jest traktatem międzyrządowym Rady Europy zawartym w 1979 r. w celu ochrony europejskiej dzikiej fauny i flory oraz ich siedlisk przyrodniczych, zwłaszcza tych, których ochrona wymaga współpracy kilku państw. Od kwietnia 2024 r. obejmie on 50 umawiających się

stron, w tym wszystkie państwa członkowskie UE. Unijna dyrektywa siedliskowa wdraża wymogi konwencji berneńskiej i przewiduje ścisłą ochronę większości populacji wilków w Europie, z możliwością odstępstw.

Szczegółowe informacje

[Pytania i odpowiedzi](#)

[Duże drapieżniki \(europa.eu\)](#)

[Wniosek Komisji do Stałego Komitetu konwencji berneńskiej](#)

[Szczegółowa analiza](#)